

Izveštaj o radu udruge Trans Aid za 2015. godinu

1. Zajednica

1.1. TRANSavjetovanje (peer, psihološka, pravna i grupna podrška)

Tijekom cijele godine trans osobama je pružena podrška kroz organiziranje grupa podrške te kroz individualna savjetovanja. Oba vida podrške su namijenjena trans, inter i rodno varijantnim osobama i njima dragim osobama. Više od 20 osoba je izrazilo potrebu za podrškom od kojih se većina osobno javila te nastavila kontinuirano koristiti naš program podrške. Ostale osobe su se javile putem e-maila, društvenih mreža i telefonski. Podrška je pružena kroz zajedničke diskusije o različitim temama, psiho-socijalnu podršku te kroz predstavljanje osoba i/ili njihovih problema u različitim ustanovama kao što je Centar za socijalnu skrb, relevantna ministarstva i pravobraniteljstva. Također smo osigurali pravnu pomoć osobama kojima je to bilo potrebno. Radi se o 7 osoba od kojih su dvije osobe u sudskom procesu. Održano je 9 grupa podrške na kojima je sudjelovalo između 4 i 11 osoba. Za svaku grupu smo imale unaprijed pripremljenu temu o kojoj bismo razgovarale u prvom dijelu grupe, dok se tijekom drugog dijela grupe razgovor razvijao sukladno interesima i potrebama sudionika.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

1.2. Paneli/radionice/tribine

Tijekom Tjedna Ponosa smo organizirale nekoliko događanja u suradnji sa Zagreb Pride-om.

Jedan od tih događanja, [TransŽe](#), je osigurao prostor trans femininim osobama da izraze svoje stavove, predstave svoje priče i slično. Događanju je prisustvovalo 40tak osoba. Također u sklopu Tjedna Ponosa smo organizirale dva panela. Tema [prvog panela](#) je bilo pravno priznanje roda, dok je tema [drugog](#) bila sex rad. Oba panela smo organizirale u suradnji sa [Transgender Europe](#). Učestvovalie smo i na drugim događanjima tijekom Tjedna Ponosa te je aktivist_kinja Trans Aid-a držao_la govor na kraju Povorke Ponosa pozivajući Hrvatsku da uvede pravno priznanje roda bazirano na samoodređenju.

U martu 2015. qSport je, u suradnji s Trans Aid-om i AUT-om organizirao panel na kojem je sudjelovalo dvoje aktivista_kinja u ime Trans Aid-a. Panelu je prisustvovalo oko 20 osoba.

U novembru smo održale tribinu u Osijeku pod nazivom [Biti trans u Hrvatskoj](#).

Također smo sudjelovalie na Festivalu prvih kao prva udruga u Hrvatskoj koja se bavi trans pravima. Održale smo kreativnu radionicu na temu rodnih uloga.

Ove godine smo organizirale prvi [Trans buvljak](#) na kojem su posjetioci_teljice imalie priliku razmijeniti odjeću i druge stvari. Od zajednice smo dobile feedback da su događanja ovakve vrste potrebna i poželjna te, stoga, planiramo nastaviti organizirati Trans buvljak.

U suradnji s drag queens grupom pod nazivom House of Flamingo, organizirale smo radionicu različitih tipova šminkanja pod nazivom [TRANS*FORMACIJE](#).

U duhu praznika, u prosincu smo organizirale okupljanje pod nazivom [Trans zimske radosti](#) gdje smo predstavile rad Trans Aid-a te organizirale radionicu pravljenja prazničnih dekoracija.

2. [Zagovaranje](#)

Dugo očekivani [Pravilnik o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije te utvrđivanju uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu](#) je na snazi od 21. novembra 2014. Pravilnik sadrži bitne članke sastavljene od strane Trans Aid-a, Ženske Sobe i Zagreb Pride-a a koji kažu da nikakve medicinske procedure, uključujući operacije prilagodbe spola, sterilizacija ili hormonska terapija ne smiju biti preduvjet za pravno priznanje roda.

Pravilnikom je propisano da će Ministarstvo zdravlja napraviti listu medicinskog stručnjaštva čije mišljenje je prihvatljivo prilikom apliciranja za pravo priznanje roda te da će napraviti preporuke za stručnjaštvo s liste. Također je propisano da će Ministarstvo socijalne politike i mladih napraviti preporuke za socijalne radnike. Ministarstvo socijalne politike i mladih je objavilo smjernice u aprilu 2015., dok je lista stručnjaštva sastavljena krajem maja. Međutim, Ministarstvo zdravlja još uvijek nije izdalo smjernice za medicinsko radništvo iako je rok za isto bio do januara. Trans Aid pokušava putem različitih kanala ostvariti suradnju s HZZO-om kako bismo zajednički razvile regulativu o financiranju medicinske tranzicije od strane HZZO-a koja bi bila dio smjernica. Na inicijativu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova su održana dva sastanka na kojima se diskutiralo o Pravilniku, listi stručnjaka i smjernicama koje su potrebne za implementaciju Pravilnika.

Tijekom 2015. godine smo održale tri sastanka s Ministarstvom socijalne politike i mladih u svrhu kreiranja Smjernica za pripremu izvješća o obiteljskim i osobnim prilikama transrodnih osoba. MSPM je prihvatio skoro sve sugestije koje je Trans Aid

imao. Također smo, u aprilu 2015. organizirali [edukaciju](#) za 12 osoba zaposlenih u MSPM-u.

Na inicijativu Trans Aid-a, u januaru je održan sastanak s Pravobraniteljicom za djecu na kojem se diskutiralo o statusu transrodne djece i mladih u Hrvatskoj. Pravobraniteljica je bila upoznata s nekim od problema s kojima se trans osobe susreću te s njihovim utjecajem na djecu i mlade. Istakla je kako je predana zaštiti prava transrodnih mladih osoba i djece.

Od aprila 2015. pokušavamo Ministarstvu obrazovanja, znanosti i sporta ukazati na važnost uključivog obrazovnog sustava, trans tema vezanih za djecu te smanjenje vršnjačkog nasilja i transfobije u obrazovnim ustanovama. Ministarstvo je predložilo da se napiše konkretan projekt te smo s Italian Turin Group aplicirali na Erasmus+ projekt koji, nažalost, nije prošao. Odlučeno je da ćemo do zaposleništva u obrazovnim institucijama i do djece i mladih pokušati doprijeti kroz naše druge aktivnosti.

Sudjelovali smo na [7. sjednici Povjerenstva Vlade RH za ljudska prava](#) na kojoj se raspravljalo o pravima transrodnih osoba. Dogovoreno da će se na jesen 2015. godine oformiti radna grupa koja će se baviti pitanjima transrodnih osoba a na koju će biti pozvano i predstavništvo Trans Aid-a.

Također smo se sastali s dopredsjednicom Europskog parlamenta, Ulrike Lunacek, koja se tijekom svoje posjete Hrvatskoj susrela s različitim udrugama kako bi saznala više o statusu LGBTI osoba u Hrvatskoj te kako bi razgovarala o ulozi EU Parlamenta kad je riječ o LGBTI pravima.

U julu su predloženi novi nacrti zakona o zdravstvenoj skrbi i zdravstvenom osiguranju. U suradnji s odvjetnicom Bojanom Ivanišević su napisani amandmani za oba, ali su prijedlozi ovih zakona povučeni.

2.1. Konferencije

U Lipnju 2015. godine smo sudjelovali kao govornici_e i facilitatori_ce na dvije konferencije u Bosni i Hercegovini od kojih je prva bila organizirana za trans zajednicu u Bosni i Hercegovini s ciljem osnaživanja trans zajednice i pružanju informacija TIRV osobama o zdravstvenim, pravnim i ostalim temama relevantnim za trans zajednicu. Trans Aid-ov aktivist je bio facilitator konferencije i jedan od govornika. Druga konferencija je organizirana s ciljem podizanja svijesti o trans tematici među pravnim i medicinskim stručnjacima_kinjama te psiholozima_ginjama te iniciranje uspostavljanja mreže stručnjaka_inja koje će trans osobama u BiH omogućiti kvalitetnu zdravstvenu skrb i podršku. Tri osobe su sudjelovale u konferenciji kao predstavnicie Trans Aid-a a u ulozi panelista_kinja. Konferencije su organizirane u suradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom i Trans* BiH, prve i jedine trans organizacije u BiH čije formiranje smo podržale kroz pružanje kontinuirane organizacijske podrške.

Sudjelovali smo na još jednoj konferenciji u Sarajevu na kojoj je jedan od panela bio na temu trans zdravlja a na kojem je govorništvo uključivalo psihologe_inje iz Srbije, Hrvatske i BiH te predstavništvo Trans Aid-a.

U maju smo sudjelovali na konferenciji CRONSEE // Mreža pravobranitelja za djecu Južne i Istočne Europe pod nazivom Prava djece - između interesa roditelja i dužnosti države. Na konferenciji je fokus stavljen na nekoliko aspekata prava djece i roditelja, situacijama gdje ova prava dolaze u konflikt i koja prava imaju prednost. Naglasile smo važnost problema s kojima se susreću trans mladi i djeca, zaštite njihovih osnovnih ljudskih prava te uloge institucija pri ostvarivanju tih prava.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba

Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, [facebook.com/TransAidCroatia](https://www.facebook.com/TransAidCroatia)

Također smo sudjelovali na internacionalnoj konferenciji o trans zdravlju u Švedskoj organizirane od strane RFSL-a. Na konferenciji je bilo prisutno oko 100 osoba te je dosegla širok krug internacionalne publike budući da je bila prenesena online.

2.2. Predavanja

Održali smo predavanje u Maloj školi ljudskih prava na temu prava na izbor uključujući pravo na abortus i trans prava koju je organiziralo Udruženje europskih studenata prava (European Law Students' Association - ELSA).

Također smo održali predavanje u Centru za mirovne studije s ciljem educiranja o trans aktivizmu u Hrvatskoj te o zdravstvenom i pravnom statusu trans osoba u Hrvatskoj. Predavanju je prisustvovalo oko 20 osoba koje studiraju na Centru za mirovne studije kao i predstavništvo Vladinog ureda za ljudska prava s kojim smo ostvarili suradnju.

Nadalje, održali smo sljedeće treninge:

- Trening za edukatore_ice savjetnika_ca za zapošljavanje u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje na kojem je prisustvovalo Ministarstvo rada i mirovinskog sustava i Radničkog inspektorata te je fokus treninga bio na radničkim pravima i diskriminaciji s kojom se trans osobe susreću na tržištu rada.
- Trening za suce_tkinje Upravnog i Visokog upravnog suda u Zagrebu na kojem je facilitatorstvo uključivalo odvjetnicu Bojanu Ivanišević i odvjetnika Constantina Cojocariu.
- Treninzi za socijalno radništvo zaposlenih pri regionalnim socijalnim centrima koji su za svrhu imali educiranje i senzibiliziranje socijalnog radništva o

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

preprekama s kojima se trans osobe susreću u svim sferama života, kao i preporuke o tome kako socijalno radništvo može pomoći trans osobama da se izbore s nekim od prepreka na koje nailaze.

3. Organizacijski razvoj

Tijekom 2015. godine radile smo na povećanju kapaciteta i vještina Trans Aid-a kad je riječ o zagovaranju i PR-u a u svrhu boljeg usavršavanja i korištenja zagovaračkih strategija te u svrhu boljeg predstavljanja Udruge u medijima u cilju senzibiliziranja javnosti o trans tematici, podizanja vidljivosti trans tematike te smanjenja diskriminacije prema trans, inter i rodno varijantnim osobama.

Razvile smo osnovu za poboljšanje legislative za pravno priznanje roda te je trans, inter i rodno varijantnim osobama pružena pravna pomoć.

Početkom godine smo organizirale redovne sastanke Koordinatorstva i članstva na kojima smo planirale daljnji rad Udruge i godišnju Skupštinu. Na skupštini smo dogovorile izmjene u Statutu od kojih su neke uključivale promjene vezane za izmjene Zakona o financijskom poslovanju i Zakona o udrugama. Članstvo je upoznato s operativnim planom za 2015. godinu te sa aktivnostima koje planiramo provoditi. Na ovoj sjednici je također izabrano novo članstvo Koordinatorstva.

Kako se tijekom prvih par mjeseci djelovanja novog Koordinatorstva pokazalo da članstvo tima ne bi trebale biti osobe zaposlene u Udruzi zbog mogućeg konflikta interesa te kako je došlo do poteškoća u radu i komunikaciji, u lipnju 2015. smo organizirale još jednu Skupštinu na kojoj su izabrane tri osobe koje nisu zaposlene u Udruzi, koje će djelovati kao Koordinatorstvo te četvrta osoba kao zamjena u slučaju nemogućnosti obavljanja dužnosti jedne_og od članica_ova tima.

Kroz rad sa zajednicom i analiziranje tog rada, primijetile smo potrebu za još bližom suradnjom sa članovima_icama zajednice podržavajući ih ne samo kroz direktno pružanje pravne pomoći, već i kroz informiranje o njihovim pravima i mogućnostima

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba

Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

budući da ih većina odbija pravnu pomoć i odluči ne prijaviti uznemiravanje i diskriminaciju. Ovakav direktan kontakt sa zajednicom će nam koristiti pri zagovaranju te osigurati da naše zagovaranje pravnog priznanja roda i pristupa zdravstvenoj skrbi reflektira potrebe zajednice koju predstavljamo. Stoga smo energiju preusmjerile razvoju bolje strategije zagovaranja na principu gore navedenog. Glavni ishod ove strategije je zapošljavanje psihologinje koja pruža individualnu i grupnu podršku trans, inter i rodno varijantnim osobama. Psihologinja će početi voditi program podrške od 14. rujna 2015. te će na početku raditi 50% radnog vremena što će se povećavati sukladno financijskim prilikama Udruge. Udruga je krajem godine dobila i novog_u izvršnog_u koordinatora_icu, a također planiramo zapošljavanje osobe koja će nam asistirati pri zagovaranju i educiranju.

U svrhu stjecanja novih i proširenju postojećih znanja Trans Aid je sudjelovao na sljedećim treninzima:

- Ciklus treninga na temu zagovaranja za zdravstvenu skrb pod nazivom Queer Health Care - Glasgow (BEMIS); Kipar (Accept Cyprus); Stockholm (RFSL) = elektronski objavljen pregled zdravstvenog sustava u Hrvatskoj kad je riječ o zdravlju trans, inter i rodno varijantnih osoba
- Trening o financijskom menadžmentu NGO-a i prilikama za socijalno poduzetništvo s ciljem osiguravanja dugoročne stabilnosti Udruge
- Konferencija pod nazivom „Modeli reguliranja prostitucije i primjenjivanje iskustava“ (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar i Centar za istraživanje etičnosti, državljanstva i migracija. Navedena konferencija nam je pružila nova znanja o regulacijama sex rada i iskustava u Hrvatskom kontekstu te smo ostvarile relevantne kontakte za naš budući rad.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba

Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

- Intrancionalna konferencija roditelja koji imaju LGBT djecu pod nazivom „Naše obitelji: način razumijevanja, prihvaćanja i podržavanja“ („Our Families: the way of understanding, acceptance and support“) - Tergo Initiative for parents of LGBT children u Kijevu. Nakon toga je aktivistkinja Trans Aid-a osnovala grupu podrške za roditelje trans djece koja trenutno broji 12 članova. Broj članova nastavlja rasti te grupa ima potencijal da postane nezavisna inicijativa. Održale su nekoliko grupa podrške kao i sastanka s medicinskim i pravnim stručnjacima_kinjama u cilju razvijanja strategija za zagovaranje poboljšanja medicinske i pravne skrbi za trans osobe.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba

Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 95 55 25 889, +385 97 668 7267, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia